

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Eremciuc Ghenadie și Talpă Boris,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Trocin Oleg în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

*Prestescu Artur XXXXX, născut la
XXXXX, fără viză de reședință, domiciliat de facto
în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 28.05.2021 – 09.07.2021;

Instanța de apel: 05.08.2021 – 29.09.2022;

Instanța de recurs: 16.05.2023 – 24.05.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 09 iulie 2021, cauza fiind judecată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, *Prestescu Artur XXXXX* a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei sub formă de închisoare, aplicat lui *Prestescu Artur XXXXX* prin prezenta sentință, urma a fi calculat din momentul pronunțării sentinței, și anume din 09 iulie 2021. În termenul executării pedepsei s-a inclus termenul reținerii și deținerii lui *Prestescu Artur XXXXX* în stare de arest preventiv - de la 14 aprilie

2021 până la 09 iulie 2021. Măsura preventivă „arestarea preventivă”, aplicată în privința inculpatului Prestescu Artur XXXXX, s-a menținut până la rămânerea definitivă a prezentei sentințe. Pe durata arestării preventive, inculpatul Prestescu Artur XXXXX urma a fi deținut în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău.

S-a admis parțial solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare și s-a încasat de la Prestescu Artur XXXXX suma totală de 16 618 (șaisprezece mii șase sute optsprezece) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare. În rest, solicitarea acuzatorului de stat a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

A fost soluționat soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a reținut că Prestescu Artur XXXXX, la 14 aprilie 2021, aproximativ la orele 03:20, aflându-se în locuința amplasată pe str. XXXXX, fiind în vizită la Tuzla Igor, din motiv că victima nu-i permitea concubinei Cazemir Elena de a pleca din locuință, conștientizând urmările ce pot surveni în rezultatul acțiunilor sale, cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, i-a aplicat victimei Tuzla Igor, trei lovituri cu un cuțit de bucătărie în spate.

În rezultat, Prestescu Artur XXXXX i-a cauzat părții vătămate Tuzla Igor, conform concluziilor Raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 202102D0646 din 26.04.2021, plagă tăiată-înțepată în regiunea posterioară a hemitoracelui drept penetrantă; plagă tăiată-înțepată în regiunea posterioară a hemitoracelui drept nepenetrantă; plagă tăiată-înțepată în regiunea posterioară a hemitoracelui stâng nepenetrantă; hemopneumotorace pe drept, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor-înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, adică *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață*.

2. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia a declarat apel *avocatul Trocin Oleg în numele inculpatului Prestescu Artur*, care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Prestescu Artur să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, iar constatând încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție termenul executării pedepsei penale în privința lui Prestescu Artur să fie redus în baza alin. (4), (5) art. 385 Cod de procedură penală. În baza art. 90 Cod penal să se suspende pe o perioadă de probațiune de 4 ani executarea pedepsei cu închisoarea. Să fie respins demersul acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea apelului s-a remarcat că instanța de fond nu s-a referit în cuprinsul sentinței în privința argumentelor apărătorului ce țin de circumstanțele care determină categoria și măsura pedepsei penale, or la caz s-a constatat că inculpatul Prestescu Artur a contribuit activ la descoperirea infracțiunii chiar de la începutul urmăririi penale, recunoscând vina în privința acțiunilor săvârșite, acesta a colaborat cu organul de urmărire penală și procuratura și a participat la toate acțiunile procesuale propuse pe cauză, chiar și la cele ce țin de colectarea probelor biologice, deși rezultatele previzibile a acestor acțiuni erau inutile pentru cauza penală vizată.

Mai mult, instanța de fond nu a dat o apreciere faptului că inculpatul a manifestat un sentiment de căință sinceră, recuperând prejudiciul cauzat părții vătămate Tuzla Igor, totodată, ultimul confirmând că nu are pretenții față de Prestescu Artur în acest sens eliberând o recipisă, anexată la materialele dosarului penal.

La fel, s-a atenționat că, pe parcursul detenției, în celulele Penitenciarului nr. 13, în care a fost deținut inculpatul nu există condiții umane pentru executarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv, ceea ce se confirmă prin Raportul anual întocmit în anul 2008 de către Organizația Internațională pentru Protecția Drepturilor Omului „Amnesty International”, precum și prin conținutul Raportului întocmit de Raportorul Special al Organizației Națiunilor Unite pentru tortură și alte forme crude, inumane sau degradante de tratament sau pedeapsă, Manfred Novak, care a efectuat o vizită comună în Republica Moldova, pe parcursul perioadei 4-11 iulie 2008.

Cele invocate se confirmă prin conținutul Raportului elaborat de către Comitetul European pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (CPT), în urma vizitei în Republica Moldova efectuate pe parcursul perioadei de la 27 iulie - 31 iulie 2009.

Totodată, condițiile de detenție existente în izolatoarele de detenție preventivă, precum și în Penitenciarul nr. 13 nu corespund standardelor naționale și internaționale, ceea ce se confirmă prin mai multe Hotărâri pronunțate de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în baza cărora Curtea a constatat violarea art. 3 din Convenția Europeană, că urmare a deținerii reclamanților în izolatoarele de detenție preventivă și în penitenciarele în condiții inumane și degradante: Becciev c. Moldovei (cererea nr.9190/03), Hotărârea din 04.01.2006, Șarban c. Moldovei (cererea nr. 3456/05), Hotărârea din 04.01.2006, Mălai c. Moldovei (cererea nr. 7101/06), Hotărârea din 13.11.2008, Modîrca c. Moldovei (cererea nr. 14437/05), Hotărârea din 10.05.2007, Popovici c. Moldovei, (cererea nr. 289 și 41194/04), Hotărârea din 27 noiembrie 2007.

A mai subliniat că la examinarea cauzei în prima instanță nu au fost constatate careva circumstanțe care ar împiedica aplicarea art. 90 Cod penal la stabilirea pedepsei în privința lui Prestescu Artur.

La fel, s-a invocat dezacordul cu hotărârea instanței de fond în partea admiterii parțiale a solicitării acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare și dispunerea încasării de la Prestescu Artur în beneficiul statului suma de 16 618 lei.

Referitor la solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpatul Prestescu Artur, în beneficiul statului a sumelor de bani suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, apelantul a menționat că potrivit prevederilor art. 75 alin. (3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 10 decembrie 2016, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Raportând prevederile legale citate la circumstanțele speței, conchide că aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, consideră că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei pentru stabilirea gradului leziunilor corporale cauzate părții vătămate, pentru stabilirea autorului infracțiunii, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2022 a fost admis apelul avocatului Oleg Trocin în numele inculpatului Prestescu Artur, casată parțial sentința, și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În conformitate cu art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală pentru condițiile de detenție garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului se reduce din pedeapsa aplicată lui Prestescu Artur, pentru condițiile inumane de detenție în perioada din 14.04.2021 până la 09.07.2021 cu 89 (optzeci și nouă) zile.

Termenul de executare a pedepsei lui Prestescu Artur a-l calcula din 29.09.2022, cu includerea în acest termen perioada deținerii sub arest din 14.04.2021 până la 29.09.2022.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța în sensul dat, instanța de apel a relevat că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a

tras concluzia că, inculpatul Prestescu Artur a săvârșit anume infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal și a argumentat deplin poziția adoptată, cât din punct de vedere a cercetării în ansamblu a circumstanțelor cauzei, atât și din punct de vedere a prevederilor legale, sentința fiind contestată de către avocat în partea stabilirii pedepsei, reducerii pedepsei și cheltuielilor de judecată.

Pe această linie de considerente, instanța de apel a respins argumentele expuse în cererea de apel precum că, instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă prea aspră inculpatului Prestescu Artur, or, ținând cont că, ultimul nu este la prima abatere de la legea penală, anterior a mai comis două infracțiuni îndreptate împotriva persoanelor și a bunurilor acestora, tratamentul juridico-penal va fi atins, în cazul lui Prestescu Artur, anume prin stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare.

Astfel, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului Prestescu Artur instanța a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, cu reținerea circumstanțelor privitoare la faptul că: inculpatul Prestescu Artur a recunoscut vinovăția și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată (f. d. 210), anterior a fost judecat prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 03.10.2006 și a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani. Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare stabilită lui Prestescu Artur XXXXX a fost suspendată pe un termen de probă de 4 (patru) ani, iar prin încheierea Judecătoriei Rezina din 01.04.2009, se atestă că a fost anulată condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei stabilite lui Prestescu Artur XXXXX prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 03.10.2006, fiind trimis pentru executare reală a pedepsei, care deja a fost executată.

Prin urmare, instanța de apel a trasat concluzia că inculpatul Prestescu Artur nu și-a schimbat atitudinea față de normele ocrotite de lege, a comis o altă faptă de același gen, prin ce se formează convingerea că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, solicitată prin cererea de apel nu va atinge scopul pedepsei penale prevăzut în art. 61 Cod penal.

În continuare, instanța s-a referit la cerința apelantului privind aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală în privința inculpatului, pe care o consideră întemeiată și pasibilă admiterii din considerentele că, potrivit sentinței instanței de fond, inculpatul Prestescu Artur s-a aflat în detenție cu statut de prevenit o perioadă de 89 de zile și anume din data de 14.04.2021 până la 09.07.2021.

Articolul 385 alin. (5) Cod de procedură penală prevede că, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței

Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, iar potrivit art. 88 alin. (3) Cod penal, timpul aflării persoanei sub arest preventiv până la judecarea cauzei se include în termenul închisorii, calculându-se o zi pentru o zi.

Relevant în sensul dat se atestă a fi Raportul privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău, la data de 04.01.2018, întocmit de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii (CPT), se atestă următoarele: Fluctuația majoră a personalului Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău determinată de salarii mici și condițiile nefavorabile de muncă, fapt ce generează un deficit de personal de supraveghere pentru a acoperi toate posturile și personal medical pentru îngrijirile de sănătate; Consiliul a mai constatat că Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău constituie, în sine, o sursă de stres care poate duce la intensificarea gândurilor suicidale. Condițiile de detenție în penitenciar nu pot acorda o atmosferă, cât de puțin, terapeutică. Mai mult decât atât, penitenciarul nu dispune de încăperi pentru desfășurarea activităților de psihoterapie individuală sau de grup. Pentru Consiliu este evident că specialiști psihologi nu au instrumente standardizate pentru a diagnostica riscul automutililor și a tentativelor de suicid în rândul deținuților. Specialiști psihologi nu au instruire necesare în psihoterapie și, evident, nu pot acorda servicii de calitate deținuților predispuși spre acțiuni de automutilare și suicid ori aflați în stres cronic în legătură cu detenția și statutul său juridic; Lipsa supraveghetorilor pentru ca orice persoană deținută să poată intra în contact cu ea auditiv/vizual, în vederea unor necesități urgente, inclusiv de tip medical; Persistă problema spațiilor locative, celulelor suprapopulate. La momentul vizitei fiecare deținut beneficia de suprafață locativă de aproximativ de 2,1 m². Conform ordinului MJ nr. 1159 din 19.12.2017 numărului maxim de deținuți admis pentru deținere în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău a fost redus până la 570 persoane, iar numărul deținuților aflați în P-13 la data de 04.01.2018 era de 1070 persoane; Geamurile de dimensiuni mici nu facilitează pătrunderea luminii solare în celule; Permitearea fumatului în celule și în alte încăperi defavorizează ceilalți deținuți nefumători; Deținuții nu au la dispoziție servicii de salubritate/spălare a hainelor/lenjeriei; Administrația Penitenciarului nr. 13 nu oferă deținuților lenjeria strict necesară; Unele spații de plimbări sunt utilizate drept spații de uscare a hainelor; Alimentarea deținuților este de o calitate nesatisfăcătoare; Există o problemă în asigurarea cu personal medical, ce influențează accesul la servicii medicale a condamnaților, precum și documentarea pretinselor acte de tortură, tratamente inumane și degradante; Procedurile de examinare la ieșire din penitenciar la prezența leziunilor corporale sunt aplicate ocazional cu înscriere în cartela de ambulator, fără Registru de evidență.

În speță, instanța de apel a constatat încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, garantate de articolul 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului sancționează tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei.

În această ordine de idei, Înalta Curte de la Strasbourg indică că, la constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul, vârsta și starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63). Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și că având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

În atare situație, instanța a stabilit cu certitudine că detenția inculpatului Prestescu Artur, în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău a depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și a atins pragul de severitate contrar legislației, fiind calificată ca tratament inuman și degradant.

Pornind de la principiul privind reducerea pedepsei în baza calculului stabilit de lege: 2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, rezultă că inculpatul Prestescu Artur beneficiază de reducerea pedepsei aplicate cu 89 zile.

Prin urmare, termenul de pedeapsă definitivă stabilit inculpatului Prestescu Artur - 5 ani de închisoare în penitenciar de tip semiînchis, urmează a fi redus cu 89 zile.

În continuare, instanța de apel nu a reținut ca fiind justificate solicitările părții apărării privind respingerea cererii acuzatorului de stat cu privire la încasarea de la inculpatul Prestescu Artur a cheltuielilor judiciare în sumă de 16 618 lei or, potrivit Legii nr. 316 din 22.12.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 09.02.2018, au fost operate modificări la art. 143 Cod procedură penală, potrivit cărora aliniatul (2) al articolului 143 Cod procedură penală a fost abrogat. În acest sens, instanța de apel a reiterat că potrivit modificărilor operate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 a fost exclus art. 143 alin. (2) Cod procedură penală, potrivit căruia: plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, prin urmare normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul statului a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli legate de expertiza judiciară.

Instanța de apel a relevat că prevederile art. 227 alin. (1)-(3) Cod de procedură penală care reglementează expres că, cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate,

reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit prevederilor art. 229 alin. (1) - (7) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor. În cazul condamnării câtorva persoane în aceeași cauză, cheltuielile judiciare se repartizează în dependență de vinovăția, gradul de răspundere și situația materială a fiecăreia din ele. În cazul încetării urmăririi penale în urma împăcării părții vătămate cu învinuitul, inculpatul, instanța de judecată poate trece cheltuielile judiciare în sarcina părții vătămate, a învinuitului, inculpatului sau numai a uneia din părți. În caz de deces al condamnatului până la intrarea în vigoare a sentinței, cheltuielile judiciare nu pot fi puse în sarcina succesorilor lui. În cazul condamnaților minori, pot fi obligați la achitarea cheltuielilor judiciare părinții sau tutorii minorului condamnat dacă se constată că ei au avut neajunsuri serioase la îndeplinirea obligațiilor lor față de minor.

Prin urmare instanța de apel a reținut că, la caz a fost efectuat Raportul de expertiză judiciară nr. 202102D0646 din 26 aprilie 2021 (f.d.71-73), Raportul de expertiză judiciară nr.202102P0963 din 14 aprilie 2021 (f.d.80-81), Raportul de expertiză judiciară nr. 202105O0126 din 29 aprilie 2021 (f.d.92-95), Raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-1645 din 12 mai 2021 (f.d. 102-108).

În acest sens, instanța de apel a considerat ca fiind justificată soluția instanței de fond în această parte și întemeiat a fost admisă solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Prestescu Artur a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 16 618 lei.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către *avocatul Trocin Oleg în numele inculpatului Prestescu Artur*, care invocând drept temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 15) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care, inculpatului Prestescu Artur să i se stabilească o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 4 luni, să fie constatate prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală în prezenta speță, cu reducerea pedepsei închisorii, iar în baza art. 90 Cod penal să fie suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 4 ani. Totodată, recurentul mai solicită respingerea demersului procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară din contul inculpatului.

În motivarea recursului au fost formulate următoarele argumente:

- instanțele de fond nu au dat o apreciere faptului că inculpatul a manifestat un sentiment de căință sinceră, recuperând prejudiciul cauzat părții vătămate Tuzla Igor, totodată, ultimul confirmând că nu are pretenții față de Prestescu Artur în acest sens eliberând o recipisă, anexată la materialele dosarului penal;

- au fost ignorate argumentele apărătorului prin care se consideră echitabilă aplicarea art. 90 Cod penal în privința inculpatului, or la examinarea cauzei în prima instanță nu au fost constatate careva circumstanțe care ar împiedica acest fapt. Mai mult ca atât, consideră că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, or scopul pedepsei penale, după cum și a reținut instanța de fond în cuprinsul sentinței, nu este ca aceasta să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că pedeapsa nu trebuie privită ca „prețul” pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă;

- instanța de apel a dispus pentru condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului reducerea din pedeapsa aplicată lui Prestescu Artur, pentru condițiile inumane de detenție în perioada din 14.04.2021 până la 09.07.2021 cu 89 (optzeci și nouă) zile.

Prin urmare, instanța de apel a recunoscut a fi motivată solicitarea de a se compensa termenul detenției a inculpatului în Penitenciarul nr. 13 prin reducerea termenului final de pedeapsă după computarea cu termenul reținerii și arestului a lui Prestescu Artur. Totuși, consideră că în privința acestei chestiuni soluția hotărârii instanței de apel contrazice dispozitivul hotărârii sale, instanța admitând o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția ei, fiind aplicată lui Prestescu Artur o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, fără a se ține cont integral de jurisprudența CEDO, or Prestescu Artur pe această cauză a fost deținut în stare de arest preventiv în cadrul Penitenciarului nr. 13 - Chișinău mai mult decât termenul de 89 zile constat de Curtea de Apel Chișinău, termenul fiind unul neîntrerupt din ziua reținerii și până la data

adoptării deciziei instanței de apel din 29.09.2022, care este egal cu 534 zile (se anexează informația actualizată a Penitenciarului nr.13 - Chișinău privind termenul de detenție pe cauza prezentă a lui Prestescu Artur).

Conform sentinței Judecătorei Chișinău din 09.07.2022 s-a hotărât ca măsura preventivă „arestarea preventivă”, aplicată în privința inculpatului Prestescu Artur, se menține până la rămânerea definitivă a sentinței.

Astfel, apărarea este îndreptățită să solicite instanțelor de judecată de a se compensa termenul de detenție a inculpatului Prestescu Artur în Penitenciarul nr. 13 prin reducerea termenului final de pedeapsă după computarea cu termenul reținerii și arestului acestuia, inclusiv perioada de detenție a acestuia până la adoptarea unei hotărâri definitive pe cauza dată de către instanța de apel;

- poziția instanțelor de fond de a se încasa cheltuieli judiciare din contul lui Prestescu Artur în beneficiul statului Republica Moldova, suma de 16 618 (șaisprezece mii șase sute optsprezece) lei este neîntemeiată, deoarece în corespundere cu prevederile art. 75 alin. (3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 10 decembrie 2016, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Raportând prevederile legale citate la circumstanțele speței, recurentul consideră că aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, se arată că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei pentru stabilirea gradului leziunilor corporale cauzate părții vătămate, pentru stabilirea autorului infracțiunii, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii.

4.1. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel a pronunțat o hotărâre legală și pe deplin motivată.

5. Examinând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Soluția de inadmisibilitate a recursului declarat se întemeiază, în drept, pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sânt subsecvente circumstanțelor cauzei, sau când argumentele formulate de recurent sânt nefondate.

Din conținutul cererii de recurs ordinar, se constată că recurentul face trimitere la temeiurile de casare stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 15) Cod de procedură penală, menționând că prin sentință inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă prea aspră raportată la fapta comisă de acesta, fără a se lua în considerație căința sinceră a inculpatului și că dauna materială cauzată părții vătămate a fost reparată, iar aceasta din urmă nu are pretenții față de inculpat.

Alegația în cauză Colegiul penal nu o poate reține ca fiind pertinentă, deoarece instanțele de fond au stabilit toate circumstanțele de fapt, dar și cele ce vizează personalitatea inculpatului, care în cumulul lor, au contribuit la individualizarea pedepsei stabilite celui din urmă, făcându-se o motivare detaliată asupra categoriei și termenului de pedeapsă. Tot aici, instanța de recurs ține să remarce faptul că este justificată concluzia instanței de apel cu privire la inoportunitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Prestescu Artur, pe motiv că inculpatul anterior a mai comis infracțiuni similare și a beneficiat de instituția suspendării condiționate a executării pedepse cu închisoarea, care a fost anulată print-o încheiere motivată a instanței de judecată.

Astfel, argumentul apărătorului prin care se susține că pe cauza dată nu sânt careva circumstanței care ar împiedica aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, rezultă a fi declarative și lipsite de suport juridic, reieșind din cele indicate mai sus.

Cât vizează dezacordul cu încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în legătură cu efectuarea rapoartelor de expertiză medico-legală, Colegiul penal constată că instanța de apel corect a indicat normele procesual penale care reglementează acest aspect, cu modificările de rigoare, or conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea

acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

În același timp, potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de *condamnat sau sunt trecute în contul statului*. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Astfel, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, a statuat că, în speță, cheltuielile judiciare urmează a fi recuperate de la inculpat, având în vedere că statul a fost pus în situația de a suporta cheltuieli pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, corect ținând cont de particularitățile cazului dat, cheltuielile încasate neconstituind sumele plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat, care acordă asistență juridică garantată de stat, nefiind constatat că plata lor poate influența substanțial situația materială a persoanelor care, eventual, se află la întreținerea inculpatului.

Referitor la motivul prin care se susține că în cazul lui Prestescu Artur, instanța de apel greșit a calculat zilele care urmau a fi reduse în baza art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, adică fără a se lua în considerație că arestul preventiv a fost menținut până la adoptarea unei hotărâri definitive pe cauza dată de către instanța de apel, Colegiul penal constată din materialele cauzei, că Raportul care urma a fi întocmit de către administrația instituției penitenciare unde a fost deținut inculpatul Prestescu Artur lipsește, împrejurare ce contravine prescripțiilor art. 473³ Cod de procedură penală. Acest fapt însă, nu privează inculpatul sau apărătorul acestuia de dreptul de a se adresa judecătorului de instrucție în ordinea reglementată de norma precitată.

În concluzie, Colegiul penal menționează că nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, iar pedeapsa stabilită inculpatului este una echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că, temeiurile invocate de către recurent prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 15) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Trocin Oleg în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Prestescu Artur XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *29 iunie 2023*.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Talpă Boris